

уразливою. Нагальним стає вирішення проблеми забезпечення безпеки та захисту інформації як одного із ключових стратегічних ресурсів підприємства. Тому необхідно в подальшому оцінювати ефективність впровадження проектів цифровізації діяльності на окремих підприємствах.

Слід пам'ятати, що без цифровізації неможливо стати найкращим або працювати з найкращими. Провідні компанії вже зараз втілюють стратегії цифрової трансформації в життя і хочуть співпрацювати з тими, хто відповідає їхньому рівню розвитку та поділяє їхні цінності. Тому багато підприємств, націлені на успіх і розвиток, зобов'язані приймати виклики сучасної економіки - тільки в цьому разі вони зможуть стати лідерами.

Отже цифрова трансформація - це впровадження сучасних технологій у бізнес-процеси підприємства. Цей підхід передбачає не лише встановлення сучасного обладнання або програмного забезпечення, але і фундаментальні зміни в підходах до управління, корпоративної культури, зовнішніх комунікаціях. Як наслідок підвищуються продуктивність кожного співробітника і рівень задоволеності клієнтів, а компанія здобуває репутацію прогресивної і сучасної організації.

УДК 657.6

Шевчук Володимир Олександрович,
*д.е.н., професор кафедри обліку, оподаткування та аудиту,
Національна академія статистики, обліку та аудиту,
м. Київ, Україна*

STEM-ACCOUNTING-EDUCATION І МОДЕРНА КАРТИНА ЕКОНОМІЧНОГО НАДБАННЯ ЛЮДСТВА: ПРОБЛЕМИ ВІДДЗЕРКАЛЕННЯ ФАКТОГРАФІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ

Економічні та соціальні негаразди життєдіяльності теперішніх суспільств призводять до загострення екологічної проблематики їх розвитку. Доповнена пандемією, сукупність цих проблем стає дедалі загрозливішим викликом, що потребує невідкладного реагування. Адекватна протидія йому вимагає усвідомлення глибинної сутності глобальних загроз, які призвели до системної кризи. Реагування на існуючі виклики ставатиме дієвішим завдяки змінам облікової парадигми і має відповідати умовам жорсткого дотримання змістовності обліку порівняно із різноманіттям його форм.

Глибоке осмислення чинної облікової парадигми потребує її адекватності науковій картині загальнолюдського економічного надбання [1]. Аналіз сучасних досліджень обліку в Україні свідчить, що з погляду змін існуючої парадигми наявність подібної картини є радше актуальною, ніж надуманою [2]. Побудова картини передбачає необхідність розкриття надбань як світової, так і питома української економіко-філософської культури [3, с. 382]. Звернення до

її витоків засвідчує, що світоглядною підвалиною досліджуваної картини є відповідь на основне питання економії як науки [3, с. 103].

Позиціонування цієї картини стає дедалі необхіднішим з огляду на відомі фахівцям доповіді ЮНЕСКО, основоположні засади яких із погляду наведених світоглядних положень вже не витримують критики. Так, у доповіді ЮНЕСКО 2005 року знехтувана можливість виокремлення знань, адекватних за змістом поживним та отруйним плодам загальнолюдського пізнання, дихотомію яких принципово розмежовує українська неортодоксальна наукова думка [4]. Однак унаслідок знехтуваної нагоди нещодавно «оновлена» чергова Доповідь, оприлюднена позаминулого року – всупереч «модній» проблематиці та надмірному розголосу – цих знань не розмежовує [5].

У той же час Україна володіє принципово новою парадигмою змістовності знань, якими мають оперувати модерні суспільства, і покликана бути лідеркою інтерпретації їхнього рятівного змісту. Проте нехтування статусом потенційного провідника цих сенсів прирікає можливі ініціативи України, змушуючи її громадянське суспільство «пливти у фарватері» переважно позбавленої життєствердного змісту цифровізації, діджиталізації і подібних трендів, що проголошуються «панацеєю» вирішення наявних проблем.

Замість закликів скасувати облік, до яких відчайдушно вдаються ті, хто мав би його розвивати, необхідні виважені зміни обліку на викладеній основі. Шанс приведення обліку у відповідність науковій картині загальнолюдського економічного надбання з'явився з появою урядової Концепції, що кладе початок легітимізації розвитку STEM-освіти [6]. Вона стосується не тільки природознавства чи математики – йдеться про надання чинній освіті фундаментальних підвалів навчання і виховання теперішніх та майбутніх поколінь. Згідно зі структурою Концепції сучасна освіта в Україні має відповідати новітнім досягненням науки, технологій, сучасних інжинірингових та математичних новацій. Кожна зі складових Концепції більшою чи меншою мірою дотична до обліку.

Літерою «S» (science) позначаємо основоположну складову Концепції. Як наріжна складова, наука має відповідати змальованій вище картині економічного надбання людства. Своєю чергою вона має спиратися на поєднання природничих та економічних знань, якому повинні підпорядковатися знання політико-економічні. Із наведених концептуальних положень випливає, що основою облікової парадигми покликаний бути теоретичний і прикладний симбіоз природознавства та економії. Це стає підставою для тверджень про те, аби у подальшому вести мову про STEM-accounting-education як новітній питомо український внесок в обґрунтування рятівних можливостей обліку. Відтак обґрунтування наукової складової стає найвідповідальнішим у запровадженні досліджуваної Концепції. Саме вона здатна бути адекватною потребам життєдіяльності сучасних суспільств, а не суперечити їм. Якраз вона визначає відповідний – тобто виключно життєдайний – характер решти (технологічної, інжинірингової та математичної) складових.

Літерою «Т» (technology) позначаємо другу складову Концепції STEM-освіти: йдеться про технологічне освоєння сфер живого, неживого й розумного. Управління цим освоєнням розглядаємо як керовану розумним проекцією живого на неживе, а облік і похідні від нього контроль, аналіз, регулювання тощо – як класичні функції управління. Що стосується об'єктів обліку та пов'язаних із ним управлінських функцій, то ключовими серед них є гумус, зерно, солома, худоба, гній. Відтак контролю, аналізу та регулюванню підлягають передовсім біоенергетичні співвідношення між вказаними абсолютними благами, досліджуваними у процесі їх кругообігу.

Що стосується складової, позначеної літерою «Е» (engineering), то, зокрема, маємо на увазі розвиток комерціалізації технологічного освоєння кругообігу названих абсолютних благ, а відтак і модифікацію обліку та інших функцій управління процесом їх кругообігу. Заснований на природничих засадах інжиніринговий підхід повинен забезпечити результативність комерціалізації кожного із названих абсолютних благ у процесі їх кругообігу.

Літерою «М» (mathematics) позначаємо заключну складову Концепції STEM-освіти. Нагадаємо, що основоположник теорії і практики обліку італієць Л. Пачолі був видатним математиком свого часу. Божественну пропорцію, яку він досліджував, українець М. Руденко імплементував у свою формулу енергії прогресу. Ця остання є світовою константою [3, с. 424]. З одного боку, її доцільно вважати нормою контролю, який має базуватися на фундаментальних природничих засадах. З іншого боку, Божественну пропорцію слід класти в основу функціонально-вартісного аналізу, здійснюваного з метою оптимізації розподілу сукупного річного продукту. Доречно вказати і на українські розробки, що понад століття чекають прикладного застосування. Йдеться, зокрема, про економетричний та обліковий доробок львів'янина Павла Цьомпи [7]. Нині потрібне його новаторське застосування у контексті втілення Концепції STEM-освіти.

«Наповнення» Концепції питома українським гуманістичним змістом, адекватним наведеній науковій картині економічного надбання людства, свідчить про низку вагомих українських шансів у теперішньому загальнолюдському розвитку. У міру зростання репрезентативного віддзеркалення діяльності сучасних суб'єктів господарювання в системі фактографічної, насамперед облікової, інформації, однією із важливих передумов оприлюднення та поширення STEM-accounting-education стає творення громадської платформи Всеукраїнської рятівної освіти (ВукРО).

Те, котра із країн є адресатом певних ініціатив, не має особливої значущості для світового співтовариства, як не відіграє істотної ролі і те, хто їх висуває та/чи доносить – держава чи громадянське суспільство. У той же час із погляду України важливим пріоритетом її національних інтересів є першість у донесенні до міжнародної спільноти ініціатив, котрі мають загальнолюдський вимір. Відтак апелювання до громадянського суспільства являє собою альтернативу, доречну для застосування в ситуаціях, коли держава (не)навмисне зволікає чи дистанціюється від рятівних ініціатив.

Список використаних джерел:

1. Shevchuk V. Theoretical and economic picture of the world in measuring the sustainability and management of modern societies \ Conference Proceedings of the 2nd International Scientific Conference Economic and Social-Focused Issues of Modern World (October 16 – 17, 2019, Bratislava, Slovak Republic). The School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava, 2019. – P. 187-196.
2. Семанюк В.З. Інформаційна теорія обліку в постіндустріальному суспільстві: монографія. – Тернопіль: ТНЕУ, 2018.
3. Руденко М. Енергія прогресу. Вибрані праці з економії, філософії і космології. – К.: Кліо, 2015. – 680 с.
4. К обществам знания. Доклад ЮНЕСКО. – Париж: ЮНЕСКО, 2005.
5. Доклад о цифровой экономике. – Париж: ЮНЕСКО, 2019.
6. Концепція розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти). Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 960-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/960-2020-%D1%80#Text>
7. Цьомпа П. Нариси економетрії і побудована на національній політекономії теорія бухгалтерського обліку [Текст]. - Львів : Каменярь, 2001. - 200 с.

УДК 657.2

Шигун Марія Михайлівна,
д. е. н., професор, завідувач кафедри
бухгалтерського обліку та консалтингу,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»,
м. Київ, Україна

Чистова Анастасія Генадіївна,
аспірант кафедри бухгалтерського обліку та консалтингу,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»,
м. Київ, Україна

РОЗВИТОК МЕТОДОЛОГІЇ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ЦІЛЕЙ ВИЗНАЧЕННЯ ПОДАТКОВИХ РІЗНИЦЬ

В умовах ринкової економіки основні засоби є невід’ємною частиною матеріального забезпечення діяльності підприємства. Від належного використання та правильного відображення операцій, які відбулися з використанням основних засобів залежить достовірність фінансових показників підприємства. Основні засоби (ОЗ) відіграють важливу роль для всіх сфер діяльності оскільки формують виробничо-технічну базу і визначають рівень виробничої потужності підприємства. Для бухгалтерського обліку операції з основними засобами є трудомісткими, оскільки вони мають складну структуру та різне призначення. В процесі оподаткування їхня роль є однією з головних, оскільки амортизація основних засобів збільшує суму витрат при збільшенні